

दुल्लू नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ८

संख्या: ८

२०८१ कार्तिक ७

दुल्लू नगरपालिका, नगरकार्यपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ।

भाग २

नगरस्तरीय खेलकुद विकास समिति (गठन, सञ्चालन र व्यवस्थापन) सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
प्रस्तावना : दुल्लू नगरपालिकाको खेलकुद विकास, प्रवर्धन र संरक्षणको लागि खेलकुदका माध्यमबाट शारीरिक, मानसिक, संवेगात्मक विकास गरी सामाजिक सदभाव एवं सहिष्णुतालाई उजागर गर्न वाञ्छनीय भएकोले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा ४ (क) बमोजिम दुल्लू नगरपालिका नगरकार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाएको छ।

परिच्छेद- १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (१) यस कार्यविधिको नाम “नगरस्तरीय खेलकुद विकास समिति (गठन, सञ्चालन र व्यवस्थापन) सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१” रहेको छ।
- (२) यो कार्यविधि तुरुन्त आरम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

- (क) “उपप्रमुख” भन्नाले दुल्लू नगरपालिकाको उपप्रमुखलाई सम्झनुपर्छ।
- (ख) “कार्यविधि” भन्नाले दुल्लू नगरपालिकाको नगरस्तरीय खेलकुद विकास समिति (गठन, सञ्चालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१ लाई सम्झनुपर्छ।
- (ग) “खेलाडी” भन्नाले टिम, क्लब, संघ, संस्था तथा विभिन्न विधाका स्थानीय, राष्ट्रिय, अन्तराष्ट्रिय खेलमा खेल्ने खेलाडीलाई सम्झनुपर्छ।
- (घ) “तोकिएको वा तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस कार्यविधिमा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनुपर्छ।

- (इ) “समिति” भन्नाले यस कार्यविधिको दफा (३) बमोजिम गठन भएको खेलकुद विकास समिति सम्झनु पर्छ ।
- (च) “नगरपालिका” भन्नाले दुल्लू नगरपालिकालाई सम्झनुपर्छ ।
- (छ) “प्रमुख” भन्नाले दुल्लू नगरपालिकाको प्रमुख सम्झनुपर्छ ।
- (ज) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले दुल्लू नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनुपर्छ ।
- (झ) “प्रशिक्षक” दुल्लू नगरपालिकाद्वारा सञ्चालित खेलकुद प्रशिक्षणमा सहभागी प्रशिक्षक, टिम, क्लब, संघ, संस्थामा खेल प्रशिक्षण समितिमा सम्बद्ध विषयगत खेलकुद प्रशिक्षक सम्झनुपर्छ ।
- (ञ) “प्रशिक्षार्थी” भन्नाले दुल्लू नगरपालिकाद्वारा सञ्चालित खेलकुद प्रशिक्षणमा सहभागी खेलाडी, टिम, क्लब, संघ संस्थामा सम्बद्ध सिकारू खेलाडी सम्झनुपर्छ ।
- (ट) “प्रोत्साहन” भन्नाले खेलाडीलाई दिइने उपहार, अनुदान, सम्मान, प्रशंसा-पत्र, पुरस्कारलाई सम्झनुपर्छ ।
- (ठ) “सदस्य” भन्नाले नगर खेलकुद विकास समितिका सदस्य सम्झनुपर्छ ।
- (ड) “सदस्य सचिव” भन्नाले शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा प्रमुख वा सो काम गर्न निजले तोकेको व्यक्तिलाई सम्झनुपर्छ ।
- (ढ) “संयोजक” नगर खेलकुद विकास समितिको संयोजकलाई सम्झनुपर्छ ।
- (ण) “शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा” भन्नाले दुल्लू नगरपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा सम्झनुपर्छ ।

परिच्छेद – २

नगर खेलकुद विकास समितिको गठन तथा काम, कर्तव्य र अधिकार

३. नगर खेलकुद विकास समितिको गठन :

- (१) खेलकुदको विकास गर्नको लागि दुल्लू नगरपालिकामा देहायबमोजिमको नगर खेलकुद विकास समितिको गठन हुनेछ :-

(क) प्रमुख वा प्रमुखले तोकेको व्यक्ति
संयोजक

(ख) विभिन्न खेलकुद विधाका विज्ञहरूमध्येबाट प्रमुखले मनोनिति गरेको ३ जना,

- सदस्य

- (ग) नगर, जिल्ला, प्रदेश, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय खेल जगतमा प्रतिभा आर्जन गरेका खेलाडी वा पूर्व खेलाडीहरूमध्येबाट कार्यपालिकाले तोकेका कम्तिमा १ जना महिला सहित ३ जना, - सदस्य
- (घ) नगरस्तरका खेलकुद सम्बन्धी संस्था तथा क्लबहरूमध्येबाट संयोजकले मनोनित गरेका २ जना, - सदस्य
- (ङ) सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयका खेलकुद शिक्षक मध्येबाट प्रमुखद्वारा मनोनित २ जना, - सदस्य
- (च) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकेको अधिकृतस्तरको कर्मचारी १ जना - सदस्य
- (छ) शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा प्रमुख वा निजले सो काम गर्न तोकेको कर्मचारी - सदस्य सचिव
- (२) उपदफा (१) बमोजिम गठन भएको समितिका पदाधिकारहरूको पदावधि गठन भएको मितिले ३ वर्षको हुनेछ । पदावधि समप्त भएपछि निजहरूको पुनः मनोनयन हुन सक्नेछन तर स्थानीय तहको निर्वाचन भए पश्चात निजहरूको पदावधि स्वतः समाप्त हुनेछ ।
- (३) पदावधि समाप्त नहुँदै कुनै सदस्यको पद रिक्त हुन आएमा बाँकी पदावधिको लागि दफा ३ को प्रक्रिया बमोजिम पदपूर्ति गरिनेछ ।
- (४) कुनै कारणले संयोजकले राजीनामा दिन चाहेमा प्रमुख समक्ष र सदस्यले संयोजक समक्ष राजीनामा दिनुपर्नेछ ।
- (५) समितिको कुनै सदस्यले आफ्नो कर्तव्य पालन गरेको छैन भन्ने लागेमा समितिको दुई तिहाइ बहुमतको निर्णयले त्यस्तो सदस्यलाई जुनसुकै बखत फिर्ता बोलाउन सक्नेछ । हटाउनुपूर्व सम्बन्धित सदस्यलाई एकपटक सफाई दिने मौका दिइनेछ ।
- (६) पदावधि बाँकी हुँदै कुनै कारणबाट पद रिक्त भएमा जुन प्रक्रियाबाट नियुक्ति भएको हो सोही बमोजिम पदपूर्ति हुनेछ ।
- (७) समितिले आवश्यक देखेमा अन्य स्थानीय तह वा जिल्लाको खेलकुदको क्षेत्रमा ख्याती प्राप्त व्यक्तिलाई विशेषज्ञ वा सल्लाहकारको रूपमा समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।
४. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :
- (१) नगर खेलकुद विकास समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछन् ।
- (क) नगरस्तरीय खेल तालिका तयार गरी नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराउने ।
- (ख) स्थानीयस्तरका खेलकुदको लागि योजना निर्माण, सञ्चालन तथा विकास गर्ने ।
- (ग) नगरस्तरीय खेलकुद प्रतियोगिताहरूको आयोजना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।

- (घ) शिक्षण संस्थाहरूमा खेलकुद सम्बन्धि आवश्यकता अनुसार पाठ्यक्रम बनाउन सहजिकरण गर्ने, प्रशिक्षण, प्रतियोगिता सञ्चालन गर्ने गराउने तथा खेलकुदको उपयोगिताका सम्बन्धमा प्रचार प्रसार गर्ने गराउने ।
- (ङ) स्थानीय तह, जिल्ला, प्रदेश तथा राष्ट्रियस्तरमा आयोजना हुने विभिन्न खेल प्रतियोगिता वा प्रशिक्षणमा भाग लिन खेलाडी, प्रशिक्षक वा समितिका सदस्यहरूलाई पठाउनका लागि नगरपालिका समक्ष सिफारिस गर्ने ।
- (च) नगरपालिकालाई खेलकुदको दिगो विकास सम्बन्धमा राय सल्लाह एवं सुझाव दिने ।
- (छ) खेलकुदको विकासको लागि नगर तथा वडाको खेलकुद मैदानको संरक्षण तथा रेखदेख गर्ने
- (ज) खेलाडीहरूको स्तरवृद्धि गर्न स्रोत व्यवस्थापन गर्ने तथा आवश्यकता अनुसार प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- (झ) नगर भित्रका खेलाडीहरूलाई प्रोत्साहनका लागि छात्रवृत्ति प्रदान गर्न सिफारिश गर्ने
- (ञ) विभिन्न कारणबाट शारीरिक तथा मानसिक रूपमा अशक्त हुन पुगेका फरक क्षमताका व्यक्तिहरूका लागि विभिन्न तालिम तथा प्रतियोगितामा प्रतिनिधिमूलक सहभागिता गराउने ।

५. संयोजकको काम कर्तव्य र अधिकार

- (क) समितिको बैठकको अध्यक्षता गर्ने,
- (ख) समितिको बैठकको मिति, समय र स्थान तोक्ने,
- (ग) बैठकको कार्यसूची तय गर्ने,
- (घ) समितिसँग सम्बन्धित विषयमा अन्तर विषयगत समिति र अन्तर निकायगत समन्वय गर्ने,
- (ङ) सदस्यहरूको जिम्मेवारी बाँडफाँट गर्ने,
- (च) खेलसँग सम्बन्धित विषयहरूमा सहभागिता, प्रशिक्षणमा खेलाडी, टिम, क्लबलाई सिफारिस गर्ने ।

६. सदस्यको काम कर्तव्य र अधिकार

- (क) समितिको बैठकमा उपस्थित भई आफ्नो राय सुझाव र धारणा राख्ने,
- (ख) आफूलाई तोकिएको कार्यजिम्मेवारी निर्वाह गर्ने,
- (ग) समिति वा संयोजकले तोकेका अन्य कार्य गर्ने,

७. सदस्यहरूको काम कर्तव्य र अधिकार

- (क) समितिको सचिव भई काम गर्ने,

- (ख) संयोजकको निर्देशन अनुरूप बैठकको कार्यसूची तथा प्रस्ताव तयार गरी सदस्यहरूलाई सूचना गर्ने,
- (ग) सम्बन्धित विषयहरूमा आवश्यक सूचना तथा तथ्याङ्क संकलन, विश्लेषण गरी समितिको बैठकमा पेस गर्ने,
- (घ) समितिको समग्र कार्यको प्रभावकारिताका लागि कार्ययोजना तर्जुमा गर्ने र कर््यान्वयनको निमित्त प्रस्ताव तयार गरी समितिमा पेस गर्ने,
- (ङ) समितिको कार्यसम्पादन प्रतिवेदन तयार गरी बैठकमा पेस गर्ने,
- (च) समितिको काम कारबाही तथा बैठकका निर्णयसँग सम्बन्धित विषयको अभिलेख राख्ने,
- (छ) समितिको निर्णय कार्यन्वयन गर्ने गराउने,
- (ज) समिति वा संयोजकले तोकेका अन्य कार्य गर्ने।

८. सदस्यको अयोग्यता :

- (क) गैर नेपाली नागरिक,
- (ख) कार्यरत वैतनिक कर्मचारी,
- (ग) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा आदालतबाट कसूरदार ठहरी सजाय पाएको,
- (घ) मगज बिग्रेको
- (ङ) पदेन सदस्य बाहेक अन्य सदस्य २१ वर्ष उमेर पूरा भएको।

९. सदस्यता समाप्त हुने अवस्था :

- (क) सदस्यले राजीनामा गरेमा,
- (ख) सदस्यको मृत्यु भएमा,
- (ग) समितिलाई कारण सहितको सूचना नदिई लगातार तीन वटा बैठकभन्दा बढी समितिको बैठकमा अनुपस्थित भएमा ।

१०. नगर खेलकुद विकास समिति अन्तर्गत रहेन गरी प्रत्येक वडामा देहायबमोजिमको खेलकुद समिति गठन गरिनेछ । त्यस्तो समिति गठन गर्दा समावेशितालाई पनि ध्यान दिनुपर्नेछ ।

- (क) वडा अध्यक्ष वा निजले सो काम गर्न तोकेको व्यक्ति - संयोजक
- (ख) वडा समितिले मनोनयन गरेको खेलकुद क्षेत्रमा विशिष्ट योगदान पुऱ्याएको सम्बन्धित वडाको व्यक्ति एकजना -सदस्य
- (ग) वडा सदस्य मध्येबाट वडा समितिले मनोनय गरेको १ जना -सदस्य
- (घ) वडा खेलकुद समितिको सिफारिसमा वडा समितिले मनोनय गरेको विभिन्न खेलकुद विधासांग सम्बन्धित २ महिला सहित ३ जना सदस्य
- (ङ) वडा सचिव - सदस्य सचिव

परिच्छेद - ३

११. समितिको बैठक र निर्णय:

१. संयोजकको निर्देशन अनुसार सदस्य सचिवले बैठक बोलाउने छ ।
२. समितिको बैठकको अध्यक्षता संयोजकले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा संयोजकले तोकेको सदस्यले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।
३. समितिको कुल सदस्य संख्याको ५१ प्रतिशत सदस्यहरू उपस्थित भएमा बैठकको लागि गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
४. समितिको बैठक प्रत्येक दुई महिनामा १ पटक बस्नुपर्नेछ ।
५. बैठकमा उपस्थित सदस्यको बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिन पाउनेछ ।
६. बैठकको निर्णय पुस्तिका सदस्य सचिवले राख्नेछ ।

१२. समितिले निर्देशन दिन र लगतबाट नाम कट्टा गर्न सक्ने

१. समितिले खेलकुद सम्बन्धि सूचिकृत भएका संस्थालाई खेलकुदको विकासको सम्बन्धमा समय समयमा आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित खेलकुद सम्बन्धी संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।
२. उपदफा १ बमोजिम समितिले दिएको निर्देशनको पालना नगर्ने, तोकिएको ढाँचामा आम्दानी खर्चको हिसाब नराख्ने, आर्थिक हिनामिना गर्ने खेलकुद सम्बन्धी संस्थालाई समितिले आफ्नो लगतबाट कट्टा गर्न सक्नेछ ।
३. उपदफा २ बमोजिम समितिले आफ्नो लगतबाट कुनै खेलकुद सम्बन्धी संस्थाको नाम कट्टा गरेमा त्यसको सूचना सम्बन्धित खेलकुद सम्बन्धी संस्थालाई दिनु पर्नेछ ।

१३. कार्यक्रम तथा बजेट : खेलकुद विकासका लागि नगरपालिकाले आवश्यक बजेट वार्षिक योजनामा समावेश गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ४

खेलकुद प्रतियोगिता व्यवस्थापन

१४. समिति आफैले वा नगरपालिकामा दर्ता भएका टिम, क्लबहरू मार्फत् विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गर्न वा गराउन सक्नेछ ।
१५. समिति आफैले वा नगरपालिकामा दर्ता भएका टिम, क्लबहरू मार्फत् स्थानीय, प्रदेश, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय टीमसँग मैत्रीपूर्ण खेलकुद प्रतियोगिताको आयोजना गर्न वा गराउन सक्नेछ ।

१६. राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्डका प्रतियोगिताका लागि विद्यालयहरूमा खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न सहयोग गर्ने ।
१७. नगरपालिका स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
१८. जिल्लास्तरीय राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता आयोजना गर्ने ।
१९. राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्डका जिल्ला, प्रदेश र राष्ट्रियस्तरमा आयोजना हुने प्रतियोगिताका लागि आवश्यक तयारी गर्ने एवं सहभागिता जनाउने ।

परिच्छेद- ५

- नगरपालिका भित्रका खेलकुद टिम, क्लब र संघसंस्थाहरूको दर्ता तथा व्यवस्थापन
२०. नगरपालिका भित्रका खेलकुद टिम, क्लब र संघसंस्थाहरूले समितिको उद्देश्य, नीति, नियमलाई पालना गरी खेलकुद विकास गर्न समितिले तोकोको दस्तुर बुझाई दर्ता गर्नुपर्नेछ ।
 २१. दर्ता भएका टिम, क्लबले जुनसुकै प्रतियोगिता गर्नु भन्दा अगाडी समितिबाट स्वीकृति लिनुपर्नेछ ।
 २२. दर्ता भएका टिम, क्लबले र संघ संस्थाले प्रत्येक आर्थिक वर्षको पहिलो महिना नविकरण गर्न सक्नेछन । यसरी नविकरण नभएका टिम, क्लब, संघ र संस्था खेलकुद सम्बन्धी गतिविधि सञ्चालन गर्न र भाग लिन पाउने छैन ।

परिच्छेद- ६

खेलकुद विकास कोषको व्यवस्था

२३. खेलकुद विकास सम्बन्धि तालिम, प्रशिक्षण, प्रतियोगिता लगायतका क्रियाकलापका लागि नगरपालिकामा खेलकुद विकास कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।
२४. अनुदान रकम माग गर्ने: नगर खेलकुद विकास समितिले आगामी आर्थिक वर्षमा खेलकुद गतिविधि सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने अनुदान रकम जेठ मसान्तसम्म कार्यपालिका समक्ष माग गरी पठाउनु पर्नेछ ।
२५. खेलकुद विकास कोषमा रहेन रकम:
 - (क) नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान रकम,
 - (ख) कर्णाली प्रदेश वा अन्य प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकम,
 - (ग) दुल्लू नगरपालिकाबाट प्राप्त अनुदान रकम,
 - (घ) जिल्ला खेलकुद विकास समितिबाट प्राप्त अनुदान रकम,
 - (ङ) राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाबाट प्राप्त अनुदान रकम,
 - (च) खेलप्रेमी, व्यवसायी एवं समाजसेवीबाट प्राप्त रकम
२६. यस कोषको सञ्चालन संयोजक र सदस्य सचिवको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ । कोषको लेखा प्रचलित कानून बमोजिम राख्नुपर्नेछ ।

२७. कोषको रकमा समितिको निर्णयानुसार खर्च गरिनेछ तर नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, जिल्ला खेलकुद विकास समिति र नगर कार्यपालिकाबाट प्राप्त अनुदान जुन शीर्षकमा आएको हो सोही शीर्षकमा खर्च गर्नु पर्नेछ ।
२८. कोषको रकम खेलकुद गतिविधि सञ्चालनका अतिरिक्त खेलकुद पूर्वाधार निर्माण, मर्मत सम्भार तथा सामग्री व्यवस्थापनमा समेत खर्च गर्न सकिनेछ ।
२९. कोषको आय व्ययको लेखा बील भरपाई लगायत आवश्यक कागजात राख्ने काम रकम खर्च गर्न अधिकार प्राप्त अधिकारीको हुनेछ ।

परिच्छेद- ५

विविध

३०. प्रतिवेदनः समितिले वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार नगर कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।
३१. प्रचलित कानून बमोजिम हुने : यस कार्यविधिमा उल्लेख गरिए बाहेकका विषयहरूको हकमा नेपाल सरकार कर्णाली प्रदेश सरकार तथा नगरपालिकाको प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
३२. खारेजः दुल्लू नगरपालिकाको नगर खेलकुद सञ्चालन कार्यविधि, २०७७ खारेज गरिएको छ ।
३३. बचाउः दुल्लू नगरपालिकाको नगर खेलकुद सञ्चालन कार्यविधि २०७७ बमोजिम भएका कामहरू यसै कानून बमोजिम भएको मानिनेछ ।
३४. संशोधन गर्न सकिने : यो कार्यविधि तथा यसका कुनै दफामा कुनै संशोधन गर्नु पर्मा नगर कार्यपालिकाले आवश्यक संशोधन गर्न सक्नेछ ।
३५. बाधा अड्काउ फुकाउ : यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै अन्यौलता उत्पन्न भएमा बाधा अड्काउ फुकाउको अधिकार नगर कार्यपालिकामा रहनेछ ।
३६. स्वतः खारेज हुने : यो कार्यविधि तथा यसका कुनै दफा नेपालको संविधान र प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः खारेज भएको मानिने छ ।

.....

आज्ञाले

तिलक वि.क

प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत